

Flórián Tibor:

1974 aug

KAIN, VAGY ÁBEL? 30

Az emigráció már régen Nyugat dús asztalai mellett ül, s mégis önmagát siralta szüntelen. Kényelmés házaiban heverve, illatos cigarettáinak füstjében, keze a plafonig ér. Nyújtózkodik és bűvös köröket rajzol a sűrű levegőbe. Szidja az ablakot, mely fölfelé és nem lefelé nyílik. Pokolba kívánja a forgatható gömbbel táruó ajtót, mely soha sem látott kilincset. S mikor a munkából hazatér, még mindig szitkozódva tapogatja az ajtó mellett a falat, s ideges ujjakkal keresi a nemlétező villanykapcsolót. Majd dühöngve előrelép, és sokáig hadonászik a sötétben, míg megtalálja s megrántja a lámpáról lelógó zsinórt, melynek végén szentjánosbogár-fejű műtyürke foszforszkál. A rávillanó fényben már észre sem veszi a bútorok modern vonalát, s úgy lépeget a faltól-falig futó, süppedő szőnyegen, mintha keményre döngölt agyagon, vagy ifjúkora súrlott deszkáin, festett padlóin járna.

Sűrűn nyitogatja bőséggel telt jégszekrényeit, s éhségét mégis világgá sírja. Bárszekrényében hangulatának megfelelő ital után kulat, és — szomjasan — saját egészségére üríti poharát. Új költőinek zöme is szomjúságról panaszkodik, ... "nyakig ült, ázva izzott a szomjúságban" miközben napi whisky-adagját kortyolgatja.

Asztalának maradékát hetenkint háromszor, óriás kannákban, szemetesek hordják az Emésztés roppant völgyeibe, hol lassan hegyekké duzzad a város millió hulladéka.

* * *

Ki tudná felsorolni az emigráns millió elégedetlenségét? A meszes tojást, a halízú halakat, a húsban maradt, szilánkokra vagdalt csontokat, a fehér yatta-kenyeret. Az önkiszolgáló roskadozó polcain az éretlen gyümölcsöket, a konzervízű befőttek és gyümölcslevek sokféleségét. A szomszéd és a munkatárs minden reggel ismétlődő, sztereotip kérdéseit, a rokonszenv nélküli gépies udvariasságot. A gyorsan hajtó gépkocsivezetők türelmetlenségét, a rádiók és tévék harsogó lármáját. A szélről fújt utcák kavargó szemetét, a benzinszagú por szüntelen áramlását. A harsogó reklámok, a hitelre adott áruk, az utólag, részletre fizetett gépkocsik és házak, utazások meg-megújuló csábítását. A foly-

ton emelkedő árakat, a sztrájkok által magasabbra szökő béreket, az emelkedő bérek miatti drágább vasúti- — és autóbusz-jegyet, a parkolás bosszúságait. A nyelvek és színek sokféleségét, a szabadság szabályozatlan mértékeltenségét. A bűnözők törvényelötti jogait, a nők férfias szokásait, a férfiak eléríthatlanodását. A házak szokatlan, rendhagyó számozását, a számok és a mennyiség növekvő hatalmát. Az időjárás szeszélyes változásait, a változások nehezen követhető egymásutánját. Az állandó folytonos állhatatlanságát.

* * *

Sokat töprengtem azon, hogy mi értelme van a bőség egyikét évtizede után is panaszt sírni a világba, különösen azoknak, akik saját elhatározásukból kerültek külföldre? A külföld már régen viasszal tömte be fülét, mert únja az egészen soha el nem hitt panaszt. Nem szereti, ha állampolgárrá fogadott vendégei nyugodt emésztését zavarják.

És az otthon, az elhagyott haza dühöngve elfordul, ha füléig ér a gazdagok között élő rokon meg-megújuló siráma. Hogyan is értené meg a Nyugat tágas síkságaira, hullámzó termőföldjei és tengerei fölé repült testvér "vérszínű bánat"-át "újszülött szomorúság"-át, "zokogó domb"-jait és "szorongó panasz"-át. És meg kevésbé érti az ilyen, szünni nem akaró, reménytelen zokogást: "én állandó jelleggel sajogva fálok magamnak, neked —"

A Duna-Tisza völgyében bánat helyett verejtékről beszél a nép, mellyel a munka falait magasra építi. Újszülötteit pedig — ha vannak — szívósan, tejjel és kenyérral táplálja, nem szomorúsággal.

Otthon megtanulta mindenki a leckét, hogy minden könyörgés, sirás hiábavaló, mert nem idegenek építik az országot, hanem türelemre, munkára szoktatott kezük, józan-ságra, bölcsességre nevelt gondolataik, szeretetre épülő közösségeik és sziklak alól is napfényre törő, egységes akaratuk.

Kaint sem emlegetik annyiszor a Tisza partján, mint New Yorkban, Torontóban, Párizsban, vagy a Themze mellett. Otthon azt is megtanulták, hogy — senki másától — csak a magunkban hordott Kaintól kell igazán félni, s ha le tudták győzni szívükben Kaint — bármit is hirdessenek a siránkozók — Ábel kezében lesz az ország, a hatalom és a dicsőség!

New York.

